

Inv. nr. 5/2018

LÆRREDSVÆVET TEKSTIL AF ULD MED GOBELINVÆVEDE
DEKORATIONER

EGYPTEN, FAYYUM; 9.-10. ÅRHUNDREDE

H (M. FRYNSER): 38,5; B: 49,5 CM

Da tuluniderne i det sene 9. århundrede løsrev Egypten fra det abbasidiske kalifat, bibeholdt de den abbasidiske tradition for at uddele æresbevisninger i form af tekstiler med indvævede inskriptioner (*tiraz*). De abbasidiske *tiraz*'er blev dekoreret med kaliffens navn og var ofte helt uden andre former for dekoration. Tulunide-dynastiet, som ønskede at signalere deres lokale forankring i Egypten og uafhængighed af kalifatet, valgte i stedet en *tiraz*-æstetik, som forenede den arabiske skrift med Egyptens koptiske, kristne vævetradition.¹

Tekstilfragmentet her er formodentlig fremstillet af koptiske vævere i den uldproducerende Fayyum-region ca. 130 km syd for Cairo. Grundvævet er mørkeblåt og prydes af to gobelinvævede figurbånd, der viser hhv. løbende harer og modstillede heste med diende føl. Disse dyr kendes fra andre koptiske og koptisk-inspirerede tekstiler fra samme periode (1/1989). Dyremotiverne er kombineret med en meget generel arabisk frase, *al-mulk lillah*, "Kongemagten er Guds", som gentages både over og under hestefrisen. Skriften er en let forvansket variant af *kufi*-skriften, som er typisk for Fayyum, og teksten er desuden delvist spejlvendt. Der kendes også tosprogede *tiraz*'er i samme stil, som foruden arabisk indeholdt kristne budskaber på

koptisk.² Disse har nok været tiltænkt tulunidernes støtter blandt den koptiske elite.

Da abbasiderne genvandt kontrollen over Egypten i det 10. århundredes 1. halvdel, genetablerede de produktionen af *tiraz*'er i abbasidisk stil, hvor kaliffens navn og titler igen blev den centrale dekoration (18/1971).

¹ Maximilien Durand og Florence Saragoza (red.): *Egypte, la trame de l'histoire: textiles pharaoniques, coptes et islamiques*, Paris 2002, s. 170.

² Louise W. Mackie: *Symbols of Power*, Cleveland 2015, s. 90, fig. 3.5.

Publiceret i:

Alisa Baginski og Amalia Tidhar: *Textiles from Egypt 4th-13th Centuries C.E.*, L. A. Mayer Memorial Institute of Islamic Art, Jerusalem 1980, kat.nr. 267;

Eunice Dauterman Maguire: *Weavings from Roman, Byzantine and Islamic Egypt: The rich life and the dance*, Krannert Art Museum, Champaign 1999, kat. A40;